

Ελλάδα : ο Δαβίδ της ποδοσφαιρικής Ευρώπης

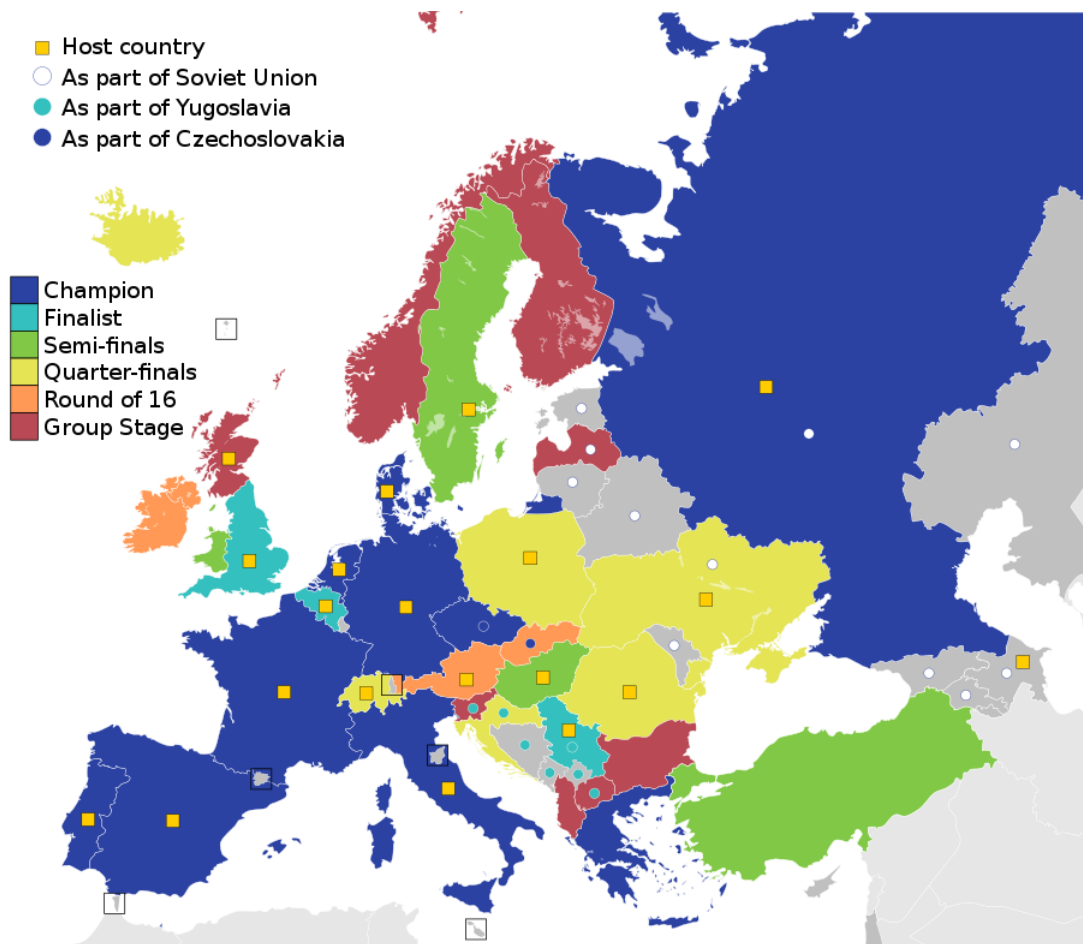
Και όμως πέρασαν 20 χρόνια από τότε που ο Θοδωρής Ζαγοράκης έπαιρνε το βαρύτιμο τρόπαιο από τα χέρια του τότε προέδρου της UEFA, Λέναρντ Γιόχανσον, και το σήκωνε με καμάρι και υπερηφάνεια στον ουρανό της Λισσαβόνας . Κοντεύει η επέτειος των 20 χρόνων από την ημέρα που η Ελλάδα έγραψε ποδοσφαιρική ιστορία και κέρδισε το πιο ποθητό τρόπαιο της Ευρώπης, το Ευρωπαϊκό Κύπελλο. “Το πειρατικό” με την βοήθεια σημαντικών θρύλων έφτασε στον τελικό ως το απόλυτο αυτσαίντερ και απέδειξε στους... "Ευρωπαίους" πως η χώρα μας δεν είναι ικανή μόνο να μεταλαμπαδεύει πολιτισμό και γνώσεις, αλλά μπορεί να αποδείξει πολλά και στον αθλητισμό. Ο Ότο Ρεχάγκελ με τους παίκτες τους έβγαλαν λάθος όλους εκείνους που θεωρούσαν ότι οι Έλληνες κλωτσούσαν την μπάλα με το καλάμι και το... “τσαρούχι”. Με αφορμή τη γιορτή της 25ης Μαρτίου και του επερχόμενου EURO 2024, το οποίο θα διεξαχθεί στην Γερμανία, ας θυμηθούμε τις επιτυχίες της χώρας μας στην συγκεκριμένη διοργάνωση, αλλά και τις επιτυχίες τις σε συνολικό ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ευρωπαϊκό πρωτάθλημα ποδοσφαίρου/ Ορισμός – Ιστορία

Ας ρίξουμε μια ματιά στις πιο επιτυχημένες χώρες της διοργάνωσης και τη διαδρομή της Ελλάδας μέχρι τον θρίαμβο του 2004.

Ορισμός : το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου (Αγγλικά: UEFA European Championship), γνωστό ως Euro, είναι η ευρωπαϊκή ποδοσφαιρική διοργάνωση, στην οποία διαγωνίζονται οι εθνικές ομάδες ανδρών των μελών της UEFA, προκειμένου να καθοριστεί ο πρωταθλητής της Ευρώπης. Διεξάγεται κάθε τέσσερα χρόνια από το 1960, στις ζυγές χρονιές μεταξύ των Παγκοσμίων Κυπέλλων Ποδοσφαίρου, και στην αρχή ονομαζόταν UEFA European Nations' Cup, προτού αλλάξει στο σημερινό του όνομα το 1968. Πριν να εισέλθουν στην διοργάνωση, όλες οι ομάδες εκτός από την εθνική ομάδα της χώρας που φιλοξενεί κάθε φορά το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα (η οποία προκρίνεται αυτόματα) διαγωνίζονται στην προκριματική διαδικασία. Οι ομάδες που λαμβάνουν μέρος είναι συνολικά 55 από τις οποίες προκρίνονται στην τελική φάση μόλις οι 24.

Ιστορία : τα 16 ευρωπαϊκά πρωταθλήματα ποδοσφαίρου, που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα, έχουν κερδηθεί από 10 διαφορετικές εθνικές ομάδες: η Γερμανία και η Ισπανία έχουν κερδίσει από τρεις τίτλους έκαστη, η Γαλλία και η Ιταλία έχουν κερδίσει δυο τίτλους, ενώ η Σοβιετική Ένωση, η Τσεχοσλοβακία, η Ολλανδία, η Δανία, η Ελλάδα και η Πορτογαλία έχουν κερδίσει από έναν τίτλο έκαστη. Μέχρι σήμερα, η Ισπανία είναι η μόνη ομάδα στην ιστορία της διοργάνωσης που έχει κερδίσει συνεχόμενους τίτλους (το 2008 και το 2012). Πρόκειται για τη δεύτερη πιο δημοφιλή ποδοσφαιρική διοργάνωση στον κόσμο μετά το Παγκόσμιο Κύπελλο Ποδοσφαίρου της FIFA. Τον τελικό του Euro 2012 παρακολούθησαν περίπου 300 εκατομμύρια άνθρωποι παγκοσμίως.

Η ιδέα για τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού πρωταθλήματος εθνικών ομάδων υπήρχε από το 1927 και ανήκε στο Γάλλο Ανρί Ντελονέ, παλιό ποδοσφαιριστή και διαιτητή που τότε ήταν αναπληρωτής πρόεδρος της FIFA όμως οι συνθήκες δεν ήταν ώριμες.

Μόλις τον Ιούνιο του 1957, όταν πλέον είχαν ξεκινήσει αντίστοιχες διοργανώσεις σε άλλες ηπείρους: το Κύπελλο Αμερικής στη Νότια Αμερική, το Κύπελλο Αφρικής στην Αφρική και το Κύπελλο Εθνών στην Ασία, αποφάσισαν και τα κράτη μέλη της UEFA να διοργανώσουν ένα ευρωπαϊκό πρωτάθλημα. (Σχόλιο συγγραφέα : επιτέλους, κάτι στο οποίο οι Ευρωπαίοι δεν ήταν πρωτοπόροι) Από τα 31 μέλη της ΟΥΕΦΑ, μόνο 14 ψήφισαν την πρόταση, που συνάντησε μεγάλη αντίδραση από τις τέσσερις βρετανικές ομοσπονδίες. Τελικά, αποφασίστηκε η πραγματοποίηση του θεσμού ανά τετραετία με την ονομασία Κύπελλο Εθνών «Ανρί Ντελονέ», προς τιμήν του εμπνευστή του, ο οποίος είχε πλέον πεθάνει από το 1955, αφού στο μεταξύ είχε διατελέσει γενικός γραμματέας της UEFA ως το 1954.

Στην πρώτη διοργάνωση δήλωσαν συμμετοχή μόνο 17 χώρες, με απύσες τις πιο δυνατές ομάδες της Ευρώπης. Δε δήλωσαν συμμετοχή οι τέσσερις βρετανικές ομοσπονδίες (Αγγλία, Σκωτία, Ουαλία, Βόρεια Ιρλανδία), η παγκόσμια πρωταθλήτρια του 1954 Δυτική Γερμανία, η φιναλίστ του Παγκοσμίου Κυπέλλου

1958 Σουηδία, η Ιταλία και η Ολλανδία. Η τελική φάση έγινε στη Γαλλία τον Ιούλιο του 1960 και πρώτη νικήτρια ήταν η Σοβιετική Ένωση επιτυχία της διοργάνωσης και η απήχηση που είχε στους φιλάθλους είχαν ως αποτέλεσμα στο δεύτερο ευρωπαϊκό πρωτάθλημα να συμμετάσχουν όλες οι χώρες μέλη της UEFA.

Από το 2016 και έπειτα, οι ομάδες της τελικής φάσης αυξήθηκαν σε 24. Χωρίζονται σε έξι ομίλους των τεσσάρων ομάδων και την πρόκριση για τη φάση των 16 παίρνουν οι δύο πρώτες κάθε ομίλου καθώς και οι τέσσερις καλύτερες τρίτες. Η τελική φάση του 2020 ανατέθηκε σε 11 πόλεις από 11 διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες.

Ομάδες τελικής φάσης

1960 - 1976: 4

1980 - 1992: 8

1996 - 2012: 16

2016 - 2024: 24

Η πορεία της Ελλάδας μέχρι EURO της Πορτογαλίας (2004)

Προκριματικά : αρχίζοντας το ταξίδι της στο άγνωστο η Γαλανόλευκη έπρεπε να αντιμετωπίσει χώρες, όπως Β. Ιρλανδία , Αρμενία, αλλά και ομάδες, όπως η Ουκρανία του Αντρέι Σεφτσένκο (κατόχου της Χρυσής Μπάλας), αλλά και την παντοδύναμη Ισπανία που έμελλε να κατακτήσει τον ποδοσφαιρικό κόσμο το 2010. Όλες αυτές οι δυσκολίες μόνο για την πολυπόθητη πρόκριση στην διοργάνωση. Πολλοί την ήθελαν τελειωμένη και εκτός ευρωπαϊκού κυπέλλου πριν καν αυτό αρχίσει. Και αυτή είναι η στιγμή που κάτι σκίρτησε στις καρδιές των απανταχού Ελλήνων... Σε εκείνον τον όμιλο η Ελλάς τερμάτισε πρώτη μπροστά από την Ισπανία

αποκλείοντας την Ουκρανία. Αφού «το πειρατικό του 04» επιβίωσε στην πρώτη φουρτούνα δείχνοντας τα δόντια του στην Ευρώπη, είχε πολλά να αποδείξει ακόμα στον πρώτο γύρο της τελικής φάσης της διοργάνωσης.

Φάση Ομίλων : ήταν μόλις η δεύτερη παρουσία της "γαλανόλευκης" σε τελική φάση Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος και πρώτη μετά από 24 χρόνια. Ζητούσε αγωνιωδώς φυσικά την πρώτη νίκη της σε τέτοιο επίπεδο (1 ισοπαλία-2 ήττες ο μέχρι τότε απολογισμός), ενώ ήταν η πρώτη εμφάνιση σε μεγάλη διοργάνωση μετά την επώδυνη εμπειρία του Μουντιάλ του 1994, με τον απολογισμό των τριών ηττών σε ισάριθμα ματς με Αργεντινή, Βουλγαρία και Νιγηρία, καθώς και των 0-10 τερμάτων.

Αυτό, λοιπόν, που κάνει το επίτευγμα εκείνης της ομάδας ακόμα μεγαλύτερο ήταν το γεγονός πως ουδείς περίμενε από αυτήν να φτάσει τόσο ψηλά, με τους περισσότερους να μοιάζουν ικανοποιημένοι από την πρόκριση στην τελική φάση και τους πλέον αισιόδοξους να κάνουν λόγο για αξιοπρεπείς εμφανίσεις στον όμιλο. Όσο για τους απαισιόδοξους (που ήταν και η συντριπτική πλειονότητα), αυτοί προδίκαζαν συντριβές της Εθνικής Ελλάδας, με δεδομένο πως Πορτογαλία, Ισπανία και Ρωσία φάνταζαν ως αρκετά δύσκολοι αντίπαλοι, ενώ και η εμπειρία ήταν στοιχείο που δεν βρισκόταν και σε... πλεόνασμα.

Και όμως το διάστημα από την 12η Ιουνίου μέχρι την 4η Ιουλίου του 2004 ήταν η πλέον ονειρεμένη περίοδος για το ελληνικό ποδόσφαιρο σε εθνικό επίπεδο, με το συγκρότημα του Ότο Ρεχάγκελ να κάνει με το "καλημέρα" την πρώτη νίκη της σε τελική φάση Euro, να ολοκληρώνει την παρουσία της στον όμιλο με μόλις μία ήττα,

και να αποκλείει ένα-ένα τα μεγαθήρια με την κλασική... συνταγή του 1-0 σε όλους τους νοκ-άουτ αγώνες.

Η πορεία προς την κορυφή ξεκίνησε στις 12 Ιουνίου, όταν εκατομμύρια ζευγάρια μάτια σε όλο τον κόσμο είδαν για πρώτη φορά μέχρι εκείνη τη στιγμή την οικοδέσποινα ενός Euro να χάνει μέσα στο σπίτι της. Ο Γιώργος Καραγκούνης άνοιξε το δρόμος προς τη νίκη, νικώντας με δεξί ευθύβολο σουτ έξω από την περιοχή τον Ρικάρντο, ενώ οι Έλληνες άρχισαν να πιστεύουν σιγά σιγά πως αυτή η ομάδα ήταν ικανή για πολλές "ζημιές" στη διοργάνωση, όταν έγινε το 2-0, με την εύστοχη εκτέλεση πέναλτι του Μπασινά (σε πέναλτι που είχε κερδίσει ο Σεϊταρίδης από τον Κριστιάνο Ρονάλντο στην ολοκλήρωση μίας υποδειγματικής κόντρας). Η Ελλάδα απέδειξε πως δεν ήρθε για να παίξει, αλλά για να κοντράρει στα ίσια τους... μεγάλους κερδίζοντας με σχετική ευκολία τον μικρό σε ηλικία τότε ποδοσφαιριστή-είδωλο, Κριστιάνο Ρονάλντο.

Η πορεία της εθνικής συνεχίστηκε λαμπρότερα, όταν , τέσσερις ημέρες αργότερα, οι (πρωταθλητές Ευρώπης του 2008) Ισπανοί μπήκαν... αγριεμένοι στο "Ντο Μπέσα" για να πάρουν εκδίκηση για την ήττα που είχαν γνωρίσει στα προκριματικά στη Σαραγόσα (νίκη 1-0 για την Ελλάδα με το γκολ του Στέλιου Γιαννακόπουλου). Όμως, παρά το γεγονός πως η άμυνα της εθνικής ομάδας "σφυροκοπήθηκε" σε μεγάλα διαστήματα του 90λεπτου, κατάφερε να αποχωρήσει με ψηλά το κεφάλι. Η Ελλάδα είχε κερδίσει την ισοπαλία και κατευθυνόταν με φόρα προς την πρόκριση.

Η Ελλάδα στους "8" : «το πειρατικό» σάλπαρε προς την επόμενη φάση, όταν ξαφνικά ο "Ποσειδώνας" (Γαλλία) δις πρωταθλητής αποφάσισε να ταραξει τα νερά αντιμετωπίζοντας τους Έλληνες όντας το ξεκάθαρο φαβορί. Τα "βαριά" ονόματα των Ζιντάν, Ανρί, Τρεζεγκέ, Βιεϊρά, Μπαρτζέζ, Λιζαραζού (και όχι μόνο) δεν "τρόμαξαν" τους Έλληνες διεθνείς, οι οποίοι πέταξαν εκτός συνέχειας την κάτοχο του τίτλου από

το 2000 χάρη σε ένα γκολ-ποίημα, που δύσκολα θα ξεχαστεί ποτέ από τους "τρικολόρ"... <https://youtu.be/NxBhj4IhKA>

Η ασύλληπτη εθνική περνά στους ημιτελικούς : το επόμενο ραντεβού με τη... δόξα είχε κλειστεί για την 1η Ιουλίου, με την ομάδα-οδοστρωτήρα μέχρι εκείνη τη στιγμή, Τσεχία του Παβέλ Νέντβεντ και του Πέτρ Τσέχ, (προερχόταν από 4 νίκες σε ισάριθμα ματς), να προβάλλει ως ανυπέρβλητο εμπόδιο, αλλά τελικά το αντιπροσωπευτικό συγκρότημα να καταφέρνει να την ρίξει στο καναβάτσο, εκμεταλλευόμενη τον κανόνα του "χρυσού γκολ".

Ο τραυματισμός του Νέντβεντ από το πρώτο μέρος και οι κραυγαλέες ευκαιρίες που έχασαν οι Κόλερ, Μπάρος στην επανάληψη "βοήθησαν", ώστε το ματς να "κολλήσει" στο 0-0 στο 90λεπτο και να πάει στην παράταση, όπου εκεί ο Τραϊανός Δέλλας νικά τον Τσεχ και στέλνει την Ελλάδα στον Μεγάλο Τελικό...

<https://youtu.be/oCCuw-H7IcE>

Η Γαλανόλευκη ενάντια σε κάθε πιθανότητα : ο τελικός ήταν επανάληψη του αγώνα της προεμιέρας μεταξύ της Πορτογαλίας και της Ελλάδας (δεν είχε ξανασυμβεί κάτι τέτοιο στις 11 προηγούμενες διοργανώσεις). Όμως δυστυχώς για τους Ίβηρες και ευτυχώς για εμάς το σενάριο ήταν το ίδιο με αυτό της 12ης Ιουνίου: νίκη της Ελλάδας, και αυτή τη φορά μάλιστα με έπαθλο το βαρύτιμο τρόπαιο. «Το πειρατικό» και ο Χαριστέας το ξαναέκαναν, ξαναπλήγωσαν τον Γολιάθ και σήκωσαν την Ελλάδα στον 7^ο ουρανό στο 57^ο λεπτό με άλλη μία αδιανόητη κεφαλιά του να έχει τόση δύναμη, ώστε να οδηγεί τον Μεγάλο Κριστιάνο Ρονάλντο να ξεσπάσει σε λυγμούς.

Δύο πράγματα ξεχώρισαν εκείνη την βραδιά. Η χρυσή εντεκάδα της Ελλάδος και η ψυχική δύναμη όλων των Ελλήνων που δεν σταμάτησαν να πιστεύουν ποτέ στην πατρίδα τους. Αυτό αποτυπώνεται ιδιαίτερα στην συγκλονιστική περιγραφή του Κώστα Βερνίκου... <https://archive.ert.gr/85092/>

Επίλογος

Με αυτήν την αναδρομή στο παρελθόν για να θυμηθούμε τις δόξες της Ελλάδας και στο ποδόσφαιρο, ας ευχηθούμε χρόνια πολλά στην πατρίδα και καλή τύχη στην εθνική μας ομάδα, η οποία θα επιχειρήσει να κατατροπώσει την Γεωργία στις 26 Μαρτίου, 7:00 (αφού συνέθλιψε το Καζακστάν με 5-0) για μία θέση στο EURO του 2024 όπου ενδέχεται να αγωνιστεί με τις εθνικές Τουρκίας, Τσεχίας και Πορτογαλίας, με σκοπό πάντα να ξανακάνει το τρόπαιο δικό της.

Βιβλιογραφία :

<https://www.sport24.gr/football/euro-2004-i-ellada-trelane-ton-podosfairiko-planiti.10102784.html>

<https://en.wikipedia.org/>

<https://archive.ert.gr/>